

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Maria Ejchart

BK-VII.0520.228.2025
Warszawa, 01 sierpnia 2025 r.

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

przekazuję odpowiedź na interpelację nr 10272 skierowaną do Ministra Sprawiedliwości przez Pana Posła Michała Wójcika w sprawie nadzoru nad rodzinami zastępczymi w związku ze śmiercią 3-letniej dziewczynki w rodzinie zastępczej i odpowiedzialności służb oraz instytucji sprawujących nad nimi kontrolę.

Troska o dobro i bezpieczeństwo dzieci pozostaje naczelną wartością w codziennej działalności Ministerstwa Sprawiedliwości. W najtrudniejszych przypadkach, gdy zagrożone jest zdrowie, a nawet życie dziecka działalność ta nie może być kompletna bez udziału ekspertów. Ich doświadczenie w pracy z dziećmi i na rzecz dzieci pozwala na ustalenie zarówno na adekwatną reakcję w konkretnej sprawie, jak i obranie właściwego kierunku w zakresie zmian systemowych. Z tą intencją 24 kwietnia 2024 roku przy Ministrze Sprawiedliwości powstał Zespół do spraw analizy zdarzeń, na skutek których małoletni poniósł śmierć lub doznał ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. W skład zespołu wchodzi siedmiu stałych ekspertów, po jednym z dziedziny prawa, pediatrii, psychologii, psychiatrii, pedagogiki, socjologii oraz pracy socjalnej albo resocjalizacji. Pierwszy raport Zespołu został opublikowany 28 lutego 2025 roku. Jego przedmiotem jest tragiczna śmierć Kamilka z Częstochowy:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/zespol-do-spraw-analazy-zdarzen>

(zakładka „Raporty”).

Dodatkowo, 19 listopada 2024 roku Ministerstwo Sprawiedliwości i Fundusz Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF) podpisały list intencyjny o współpracy, który ma na celu wzmocnienie ochrony prawnej dzieci. Współpraca z UNICEF koncentruje się na rozwijaniu systemu sprawiedliwości przyjaznego i dostępnego dzieciom. W ramach porozumienia strona polska zadeklarowała m.in. wprowadzenie systemu monitorowania losów dziecka krzywdzonego, który umożliwi efektywną i szybką pomoc:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/ministerstwo-sprawiedliwosci-i-unicef-dzialaja-na-rzecz-lepszej-ochrony-praw-dzieci>

Ad 1, 3 i 5

W związku z interpelacją Pana Posła, Prokuratura Krajowa przekazała następujące informacje.

Z postępowania przygotowawczego Prokuratury Rejonowej w Słupsku, prowadzonego w sprawie spowodowania u trzyletniej dziewczynki obrażeń skutkujących jej zgonem, 29 maja 2025 roku wyłączono materiały w zakresie niedopełnienia obowiązków przez funkcjonariuszy publicznych w zakresie przyznania pieczy zastępczej nad dzieckiem Karolinie G. i Arkadiuszowi G. oraz kontroli nad ich postępowaniem, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k.

Ww. materiały zostały przekazane do Prokuratury Okręgowej w Słupsku z wnioskiem o przekazanie sprawy do prowadzenia innej jednostce prokuratury okręgu słupskiego, z wyłączeniem przepisów dotyczących właściwości miejscowej.

Prokurator Okręgowy w Słupsku 27 czerwca 2025 roku wyznaczył Prokuratorę Rejonową w Miastku do prowadzenia postępowania, w toku którego zostaną wyjaśnione kwestie odpowiedzialności funkcjonariuszy wszystkich służb publicznych, właściwych do monitorowania funkcjonowania rodziny zastępczej, w której umieszczona została dziewczynka.

Postępowanie przygotowawcze znajduje się w fazie *in rem* i jest objęte zwierzchnim nadzorem służbowym Prokuratury Okręgowej w Słupsku.

Ad 4

Z informacji, którą przekazał Prezes Sądu Rejonowego w Słupsku wynika, że Sąd Rejonowy w Słupsku wcześniej nie uzyskał żadnych informacji o problemach w rodzinach zastępczych, w których umieszczona była małoletnia dziewczynka, a wobec tego także o diagnozach mających ich dotyczyć.

Ocena sytuacji dziewczynki była przeprowadzana na podstawie art. 579¹ § 3 k.p.c., zgodnie z którym: „Sąd opiekuńczy okresowo, nie rzadziej niż raz na sześć miesięcy, dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w celu ustalenia możliwości powrotu dziecka do rodziny. Jeżeli wymaga tego dobro dziecka, sąd wszczyna postępowanie o pozbawienie władzy rodzicielskiej jego rodziców.” w związku z art. 112⁴ k.r.o., który stanowi, iż: „Dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej.”

Ocena Sądu opierała się o składane (na podstawie art. 47 ust 5. oraz 131 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Dz. U. z 2025 r. poz. 49) informacje Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku o całokształcie sytuacji osobistej dziewczynki umieszczonej w rodzinie zastępczej.

Po wydaniu postanowienia kończącego w sprawie sygn. akt III Nsm 100/24 w marcu 2024 roku, akta wykonawcze z informacją Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w zawodowej rodzinie zastępczej Karoliny G. i Arkadiusza G. (zwaną dalej „informacją”) przedłożono sędziemu referentowi:

- z informacją z 4 czerwca 2024 roku - 23 sierpnia 2024 roku,
- z informacją z 29 sierpnia 2024 roku - 23 września 2024 roku,
- z informacją z 26 listopada 2024 roku - 28 listopada 2024 roku.

Ostatnia informacja wpłynęła 25 lutego 2025 roku.

Ad 2, 6 i 7

Dziewczynka została umieszczona w pieczy zastępczej na zasadach określonych w ustawie z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49; dalej „ustawa o pieczy zastępczej”). Ten akt prawny nie przewiduje żadnych zadań dla kuratorów sądowych m.in. nie ustanawia nadzoru kuratora nad rodziną zastępczą. Z tego względu kuratorzy sądowi z sądów rejonowych okręgu Sądu Okręgowego w Słupsku nie wykonywali w sprawie czynności, co w związku z pytaniem Ministerstwa Sprawiedliwości, potwierdził Prezes Sądu Okręgowego w Słupsku. W tej sytuacji przeprowadzenie kontroli działań kuratorów przez Ministerstwo Sprawiedliwości jest bezprzedmiotowe. Nie ma również podstaw prawnych do wszczęcia wobec kuratorów postępowań dyscyplinarnych.

Warto podkreślić, że w sprawach, w których obowiązujące przepisy prawa przewidują udział kuratorów sądowych, Ministerstwo Sprawiedliwości dokłada starań, aby ich obowiązki były realizowane na najwyższym poziomie. Przykładem może być niedawne szkolenie zorganizowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości we współpracy z UNICEF, Instytutem Ekspertyz Sądowych im. Prof. dr Jana Sehna i Polskim Towarzystwem Psychologicznym pt. „Ochrona dobra dziecka - perspektywa prawna i psychologiczna” dla zawodowych kuratorów sądowych wykonujących orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/ochrona-dziecka-i-rodziny-szkolenie-dla-kuratorow>

W odniesieniu do pytania o kontrolę w jednostce, w której funkcjonowała rodzina zastępcza oraz o przyszłe działania na rzecz poprawy nadzoru nad rodzinami zastępczymi, proszę o wzięcie pod uwagę, że Ministerstwo Sprawiedliwości może realizować wyłącznie własne (powierzone) zadania ustawowe. Ustawa o pieczy zastępczej stanowi, że organizatorem pieczy zastępczej jest powiat (art. 32 ust. 2). Organizator pieczy zastępczej odpowiada m.in. za wstępną kwalifikację kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka (art. 43 ust. 1), przygotowanie rodziny zastępczej

oraz prowadzących rodzinne domy dziecka na przyjęcie dziecka (art. 47 ust. 1) oraz za ocenę sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka, a także za ocenę rodziny zastępczej (art. 128). Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka jest przeprowadzana w celu (art. 130 ust. 1):

- 1) ustalania aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
- 2) analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną,
- 3) modyfikowania planu pomocy dziecku,
- 4) monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
- 5) oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- 6) oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 7) informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, 854, 1562 i 1635), przepisów o działalności leczniczej lub o pomocy społecznej.

Obok obowiązków organizatora pieczy zastępczej, ustawa o pieczy zastępczej nakłada szereg zadań na pozostałe jednostki wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, a także na ministra właściwego do spraw rodziny.

Ministerstwo Sprawiedliwości, nie zostało wymienione wśród ww. podmiotów, jednakże deklaruje gotowość do udziału w każdej inicjatywie na rzecz poprawy bezpieczeństwa dzieci.

Z wyrazami szacunku

Maria Ejchart
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/